

HRVATSKI SABOR

P.Z. br. 427

Klasa: 016-01/09-01/01

Urbroj: 65-09-02

Zagreb, 4. kolovoza 2009.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 137. i članka 153. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 30. srpnja 2009. godine uz prijedlog da se sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Goradana Jandrokovića, ministra vanjskih poslova i europskih integracija, dr. sc. Davora Božinovića i Maju Vrtarić, državne tajnike Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, te mr. sc. Davora Vidiša i Vinka Ljubičića, ravnatelje u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

P.Z. br. 427

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 016-01/08-03/01

Urbroj: 5030104-09-1

Zagreb, 30. srpnja 2009.

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 04-08-2009		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
016-01/09-01/01	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
5009-01	1	

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske, članka 129. i članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Gordana Jandrokovića, ministra vanjskih poslova i europskih integracija, dr. sc. Davora Božinovića i Maju Vrtarić, državne tajnike u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija, te mr. sc. Davora Vidiša i Vinka Ljubičića, ravnatelje u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija.

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE I CRNE GORE O ZAŠTITI PRAVA HRVATSKE
MANJINE U CRNOJ GORI I CRNOGORSKE MANJINE U REPUBLICI
HRVATSKOJ, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE I CRNE GORE O ZAŠTITI PRAVA HRVATSKE
MANJINE U CRNOJ GORI I CRNOGORSKE MANJINE
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj sadržana je u odredbi članka 139. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Ustavna je obveza Republike Hrvatske brinuti o Hrvatima izvan Republike Hrvatske (članak 10. Ustava Republike Hrvatske: "Republika Hrvatska štiti prava i interese svojih državljana koji žive ili borave u inozemstvu i promiče njihove veze s domovinom. Dijelovima hrvatskog naroda u drugim državama jamči se osobita skrb i zaštita Republike Hrvatske.").

Prekidom državno-pravnih sveza s bivšom SFRJ te proglašenjem Republike Hrvatske kao samostalne i neovisne države, veliki broj Hrvata je ostao nastanjen izvan Republike Hrvatske u novonastalim državama.

U odnosima Republike Hrvatske i Crne Gore, na temelju sukcesije, primjenjuje se Sporazum između Republike Hrvatske i Srbije i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Srbiji i Crnoj Gori i srpske i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, sastavljen u Beogradu, 15. studenoga 2004. (Narodne novine - dodatak Međunarodni ugovori, broj 3/2005).

Dosadašnja suradnja između Republike Hrvatske i Crne Gore vezano uz manjinska pitanja nije zadovoljavajuća iz razloga što hrvatska manjinska zajednica u Crnoj Gori ima ograničen opseg manjinskih prava i posljedično otežan pristup proračunskim sredstvima domicilne države. Kao protuteža visokim standardima zaštite manjinskih prava u Republici Hrvatskoj, hrvatskoj zajednici u Crnoj Gori otežano je ostvarivanje manjinskih prava: od izdavačke djelatnosti, nedostatnog pristupa medijima, očuvanje kulturne baštine (veliki dio crnogorske kulturne baštine usko je vezan za povijest i kulturu hrvatskog naroda u Crnoj Gori) do zadovoljavanja odgojno-obrazovnih potreba. Tijekom dvostranih razgovora na najvišoj državnoj razini inicirana su pitanja poboljšanja statusa hrvatske zajednice u Crnoj Gori. Suradnja na području zaštite manjina na postojećim osnovama ocijenjena je nedostatnom, pa je predloženo sklapanje dvostranog međunarodnog ugovora.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj dana 2. svibnja 2008. godine donijela Odluku o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj te je crnogorskoj strani proslijeđen hrvatski prijedlog teksta Sporazuma kojeg je crnogorska strana prihvatila kao osnovu za pregovore. U kontaktima i prepisci diplomatskim putem tijekom prosinca 2008. godine i početkom siječnja 2009. godine, usuglašen je tekst Sporazuma te iskazana spremnost da se što skorije pristupi i njegovom potpisivanju.

Sporazum između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj potpisan je u Zagrebu, 14. siječnja 2009. godine.

Potpisivanjem Sporazuma između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj stvoren je odgovarajući pravni okvir za ostvarivanje prava te za očuvanje i razvitak nacionalnih identiteta hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj. Sklapanjem ovog Sporazuma, države stranke potvrđuju da nacionalne manjine predstavljaju integralni dio društva i države u kojoj žive, obogaćuju materijalnu i duhovnu kulturu zemlje i doprinose produbljivanju prijateljstva, suradnje te unaprjeđivanju odnosa između dviju država.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim zakonom potvrđuje se Sporazum između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, kako bi njegove odredbe u smislu članka 140. Ustava Republike Hrvatske postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Sporazumom između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, stranke se obvezuju da će pripadnicima hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj osigurati pravo na izražavanje, očuvanje i razvijanje nacionalnog, kulturnog, jezičnog i vjerskog identiteta kao i pravo na održavanje i razvijanje manjinskog školstva, odnosno obrazovanja, medija i ostvarivanja njihovih posebnih interesa.

Nadalje, stranke se obvezuju da će pripadnicima hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj osigurati slobodu izbora i izražavanja o pripadnosti nacionalnoj manjini te uživanja svih prava u svezi s tim izborom, pravo uživanja nediskriminacije, kako je to predviđeno međunarodnim dokumentima, pravo zaštite od svake djelatnosti koja ugrožava ili bi mogla ugroziti njihov opstanak, pravo na izražavanje, razvijanje i javno iskazivanje vlastite kulture te očuvanje i zaštitu kulturnih dobara i tradicija, pravo na očuvanje nacionalnog identiteta i vjeroispovijesti, pravo obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine, javnu i privatnu uporabu jezika i pisma te informiranja, kao i upotrebu znamenja i simbola nacionalne manjine, zaštitu ravnopravnog sudjelovanja u javnim poslovima, samoorganiziranju i udruživanju radi ostvarenja zajedničkih interesa te uživanje političkih i ekonomskih sloboda.

Sporazum predviđa osnivanje međuvladinog Mješovitog odbora, koji će se sastajati najmanje jednom godišnje i koji će pratiti provedbu Sporazuma.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. Naime, radi stvaranja pretpostavki za primjenu Sporazumom utvrđenih mehanizama i intenziviranje suradnje između dviju država u području na koje se Sporazum odnosi, posebice u interesu olakšavanja ostvarivanja prava pripadnika hrvatske manjine u Crnoj Gori i poboljšanja njihovog statusa, potrebno je što skorije stvoriti uvjete za stupanje Sporazuma na snagu.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojima država i formalno izražava spremnost biti vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i činjenicu da se u ovoj fazi postupka, u pravilu, ne mogu vršiti izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj zakonski prijedlog raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I CRNE GORE
O ZAŠTITI PRAVA HRVATSKE MANJINE U CRNOJ GORI
I CRNOGORSKE MANJINE U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Članak 1.

Potvrđuje se Sporazum između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, potpisan u Zagrebu, dana 14. siječnja 2009. godine, u izvorniku na hrvatskom i crnogorskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na hrvatskom jeziku, glasi:

**S P O R A Z U M
između
Republike Hrvatske
i
Crne Gore
o zaštiti prava
hrvatske manjine u Crnoj Gori
i
crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj**

Republika Hrvatska i Crna Gora (u daljnjem tekstu: stranke),

polazeći od činjenice postojanja hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: manjine),

s namjerom osiguravanja manjinama koje žive u Republici Hrvatskoj i Crnoj Gori najviše razine pravne zaštite te očuvanje i razvitak njihovih nacionalnih identiteta,

sukladno međunarodnim ugovorima i drugim dokumentima o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, kao i o zaštiti manjina, a posebice:

- Povelji Ujedinjenih naroda, Općoj deklaraciji o pravima čovjeka, Međunarodnoj konvenciji o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima, Međunarodnom paktu o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, Konvenciji o pravima djeteta, Deklaraciji o ukidanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju vjere i vjerovanja, Deklaraciji o pravima osoba pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičnih manjina;

- Relevantnim dokumentima usvojenim od Organizacije o europskoj sigurnosti i suradnji, a poglavito Dokumentu usvojenom na Konferenciji o ljudskoj dimenziji u Kopenhagenu 1990. godine te Izvješću sa Sastanka vladinih stručnjaka za zaštitu manjina, održanog u Ženevi 1991. godine;
- Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Europskoj povelji o regionalnim ili manjinskim jezicima, Okvirnoj konvenciji za zaštitu nacionalnih manjina i ostalim relevantnim dokumentima Vijeća Europe;
- Instrumentu Srednjoeuropske inicijative za zaštitu nacionalnih manjina;

polazeći od rješenja predviđenih nacionalnim zakonodavstvima stranaka,

svjesne značaja prava manjina i njihove kvalitetne zaštite kao jednog od načela na kojima počiva Europska unija,

utvrđujući da zaštita prava manjina pridonosi političkoj i društvenoj stabilnosti države u kojoj žive,

potvrđujući da manjine predstavljaju integralni dio društva i države u kojoj žive i da obogaćuju materijalnu i duhovnu kulturu zemlje kao i da doprinose produbljivanju prijateljstva i suradnje između stranaka ovog Sporazuma,

sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.

Stranke će:

- pripadnicima manjine jamčiti i osigurati pravo na izražavanje, očuvanje i razvijanje njihova nacionalnog, kulturnog, jezičnog i vjerskog identiteta;
- ulagati napore kako bi u okvirima svojih mogućnosti i svog obrazovnog sustava osigurale pripadnicima manjina učenje njihovog jezika, odnosno pohađanje nastave na tom jeziku;
- osigurati uvjete za osnivanje i upravljanje vlastitih privatnih ustanova za obrazovanje i obuku na manjinskom jeziku;
- poduzeti odgovarajuće korake kako bi se stvorili uvjeti za učinkovito sudjelovanje pripadnika manjina u javnim poslovima, posebice onima koji su od njihovog interesa.

Članak 2.

Stranke se obvezuju da će pripadnicima manjina osigurati:

- slobodu izbora i izražavanja o pripadnosti manjini te uživanja svih prava u svezi s tim izborom;
- pravo uživanja načela nediskriminacije, kako je to predviđeno međunarodnim dokumentima;
- pravo zaštite od svake djelatnosti koja ugrožava ili bi mogla ugroziti njihov opstanak;
- pravo na izražavanje, razvijanje i javno iskazivanje vlastite kulture te zaštitu i očuvanje kulturnih dobara i tradicija;
- pravo na očuvanje nacionalnog identiteta i vjeroispovijesti;

- pravo obrazovanja na jeziku i pismu manjine, javnu i privatnu uporabu jezika i pisma te informiranja, kao i upotrebu znamenja i simbola manjine;
- zaštitu ravnopravnog sudjelovanja u javnim poslovima, samoorganiziranja i udruživanja radi ostvarenja zajedničkih interesa te uživanje političkih i ekonomskih sloboda.

Članak 3.

Stranke će sukladno nacionalnom zakonodavstvu i u okvirima svojih mogućnosti razraditi modele odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu manjina i omogućiti školovanje pripadnika manjina prema odobrenim programima za čija se donošenja prethodno pribavlja mišljenje savjeta manjina ili krovnih koordinacionih tijela manjina.

Odgovarajući programi na jeziku i pismu manjina uz opći dio obvezno sadrže dio čiji je sadržaj u vezi s posebnošću manjine (materinski jezik, književnost, povijest, zemljopis i kulturno stvaralaštvo manjine).

Članak 4.

Stranke će podupirati zapošljavanje stručno osposobljenih djelatnika koji dolaze iz redova pripadajuće manjine na svim razinama i oblicima obrazovanja.

Stranke će poticati suradnju i razmjenu u području obrazovanja u dijelu koji se odnosi na obrazovanje manjina, posebno razmjenom prosvjetnih stručnjaka, školskih programa, udžbenika i drugih nastavnih materijala, omogućiti dodjele stipendija i sudjelovanje na seminarima stručnog usavršavanja manjinskih učitelja te poticati izravnu suradnju škola, odnosno stvaranje uvjeta za uzajamne posjete učenika i učitelja.

Na području gdje je organizirano njegovanje jezika i kulture pripadnika hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, stranke će poticati učenje jezika, kulture i povijesti manjina i njihovih matičnih naroda i za pripadnike većinskog naroda.

Članak 5.

Stranke će s posebnom pozornošću pratiti ostvarivanje kulturnih i obrazovnih potreba pripadnika manjina i u tu će svrhu:

- poticati osnivanje kulturnih i obrazovnih centara kao i rad drugih srodnih ustanova;
- podupirati slanje knjiga, časopisa, nosača slike i zvuka takvim ustanovama u nekomercijalne svrhe, vlastitu izdavačku djelatnost manjina, gostovanja profesionalnih i amaterskih kulturno-umjetničkih skupina te organizaciju kulturnih i umjetničkih nastupa, koji pridonose obogaćivanju kulture i identiteta manjina u obje zemlje;
- štititi kulturna dobra materijalne i nematerijalne baštine na svom području koja su vezana uz povijest manjina, odnosno podupirati takve aktivnosti manjina;
- prepoznavati manjinsko kulturno nasljeđe kao integralni dio nacionalnog kulturnog identiteta i podržavati upoznavanje većinske populacije s tom manjinskom kulturom;

- podržavati zajedničke aktivnosti pripadnika obiju manjina s uvjerenjem da te aktivnosti doprinose zbližavanju stranaka.

Članak 6.

Stranke se obvezuju osigurati pripadnicima manjina slobodnu uporabu jezika i pisma manjina u privatnom i javnom životu.

Stranke se obvezuju osigurati na područjima gdje žive pripadnici manjine, a u skladu s unutarnjim zakonodavstvom i usvojenim međunarodno-pravnim standardima, službenu uporabu jezika i pisma manjine.

Članak 7.

Stranke priznaju pravo manjina na izvješćivanje putem tiska, radija i televizije na jeziku i pismu manjine.

Stranke će olakšati pristup medijima pripadnicima manjine te će sukladno usvojenim međunarodnim standardima i svojim unutarnjim zakonodavstvom:

- podupirati izlaženje tiskanih medija na jeziku i pismu manjina;
- podupirati emitiranje programa radija i televizije na jeziku manjina;
- poticati preuzimanje i distribuciju radijskog i televizijskog programa matične zemlje;
- materijalno podupirati informativnu djelatnost manjina.

Članak 8.

Stranke će poštivati prava pripadnika manjina na slobodno izražavanje vjerske pripadnosti, na ispovijedanje vjere i održavanje vjerskih obreda i vjerske pouke te na osnivanje vjerskih ustanova, organizacija i udruga.

Članak 9.

Stranke će poticati:

- odgovarajuće sudjelovanje pripadnika manjina u donošenju odluka na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini, koje se odnose na prava i položaj manjina; i
- zastupljenost u upravnim tijelima na svim razinama državne uprave u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Stranke se obvezuju da će prigodom teritorijalnog preustroja lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica na razini države voditi računa da se manjine time ne dovode u nepovoljniji položaj.

Članak 10.

Stranke će podupirati istraživanja iz područja povijesti, kulture i položaja manjina. U tu svrhu poticati će se sudjelovanje pripadnika manjina na istraživačkim projektima i u radu znanstvenih ustanova, kao i suradnju znanstvenih ustanova u tim istraživanjima.

Članak 11.

Stranke će osigurati manjinama mogućnost svestranih, slobodnih i neposrednih odnosa s matičnim narodom te s njegovim državnim, javnim ustanovama, akademskim i nevladinim strukturama. U tu će svrhu, u okviru vlastitih mogućnosti, podupirati razvijanje kulturnih i gospodarskih odnosa i razmjenu stručnjaka.

Stranke, pravne osobe i državljani stranaka mogu radi ostvarivanja načela ovog Sporazuma pružati potporu udrugama manjina koje žive na državnom području druge stranke.

Članak 12.

U interesu svojih manjina stranke ovog Sporazuma podržat će prekograničnu i gospodarsku suradnju.

Članak 13.

Za ostvarivanje obveza preuzetih ovim Sporazumom stranke će osigurati odgovarajuću financijsku potporu.

Članak 14.

U svrhu provedbe Sporazuma stranke utemeljuju međuvladin Mješoviti odbor koji prati provedbu ovog Sporazuma.

Stranke u Mješoviti odbor određuju isti broj predstavnika među kojima se nalaze i predstavnici manjina. Kod imenovanja članova Mješovitog odbora koji su pripadnici manjine, stranke će konzultirati savjete manjina i krovna koordinaciona tijela manjina.

Mješoviti odbor sastaje se najmanje jedanput godišnje naizmjenice kod stranaka Sporazuma, a osnovat će se 60 dana od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zadaci Mješovitog odbora su:

- razmatranje provedbe Sporazuma;
- podnošenje preporuka vladama u svezi s provedbom Sporazuma.

Odluke Mješovitog odbora stranke prihvaćaju usuglašavanjem.

Članak 15.

Ovaj Sporazum stupa na snagu datumom primitka posljednje pisane obavijesti diplomatskim putem, kojom se stranke međusobno izvješćuju o okončanju postupka propisanog njihovim unutarnjim zakonodavstvom za njegovo stupanje na snagu.

Članak 16.

Ovaj Sporazum sklapa se na neodređeno vrijeme.

Svaka stranka može pisano, diplomatskim putem, otkazati ovaj Sporazum, koji u tom slučaju, prestaje šest mjeseci od datuma kada je druga stranka primila obavijest o otkazu.

Sastavljeno u Zagrebu, dana 14. siječnja 2009. godine, u dva izvornika, na hrvatskom i crnogorskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

ZA REPUBLIKU HRVATSKU

Gordan Jandroković, v.r.
ministar vanjskih poslova i europskih
integracija

ZA CRNU GORU

Milan Roćen, v.r.
ministar vanjskih poslova

Članak 3.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je središnjih tijela državne uprave nadležnih za vanjske poslove, poslove državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave, kulture, pravosuđa, znanosti i obrazovanja, te unutarnje poslove.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Sporazum iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. Konačnog prijedloga zakona propisano je da se potvrđuje Sporazum između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, potpisan 14. siječnja 2009. godine, u izvorniku, na hrvatskom i crnogorskom jeziku, čime se izražava i formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana Sporazumom.

Članak 2. Konačnog prijedloga zakona sadrži tekst Sporazuma između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, u izvorniku na hrvatskom jeziku.

Člankom 3. Konačnog prijedloga zakona utvrđeno je da je provedba Zakona u djelokrugu središnjih tijela državne uprave nadležnih za vanjske poslove, poslove državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave, kulture, pravosuđa, znanosti i obrazovanja, te unutarnje poslove.

Člankom 4. Konačnog prijedloga zakona propisano je da će se podatak o stupanju na snagu Sporazuma između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj objaviti, u skladu s člankom 30. stavkom 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Člankom 5. Konačnog prijedloga zakona utvrđuje se stupanje na snagu Zakona.

Prilog: Preslika teksta Sporazuma između Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, u izvorniku na hrvatskom jeziku

S P O R A Z U M
između
Republike Hrvatske
i
Crne Gore
o zaštiti prava
hrvatske manjine u Crnoj Gori
i
crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj

Republika Hrvatska i Crna Gora (u daljnjem tekstu: stranke),

polazeći od činjenice postojanja hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: manjine),

s namjerom osiguravanja manjinama koje žive u Republici Hrvatskoj i Crnoj Gori najviše razine pravne zaštite te očuvanje i razvitak njihovih nacionalnih identiteta,

sukladno međunarodnim ugovorima i drugim dokumentima o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, kao i o zaštiti manjina, a posebice:

- Povelji Ujedinjenih naroda, Općoj deklaraciji o pravima čovjeka, Međunarodnoj konvenciji o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima, Međunarodnom paktu o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, Konvenciji o pravima djeteta, Deklaraciji o ukidanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju vjere i vjerovanja, Deklaraciji o pravima osoba pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičnih manjina;
- Relevantnim dokumentima usvojenim od Organizacije o europskoj sigurnosti i suradnji, a poglavito Dokumentu usvojenom na Konferenciji o ljudskoj dimenziji u Kopenhagenu 1990. godine te Izvješću sa Sastanka vladinih stručnjaka za zaštitu manjina, održanog u Ženevi 1991. godine;
- Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Europskoj povelji o regionalnim ili manjinskim jezicima, Okvirnoj konvenciji za zaštitu nacionalnih manjina i ostalim relevantnim dokumentima Vijeća Europe;
- Instrumentu Srednjoeuropske inicijative za zaštitu nacionalnih manjina;

polazeći od rješenja predviđenih nacionalnim zakonodavstvima stranaka,

svjesne značaja prava manjina i njihove kvalitetne zaštite kao jednog od načela na kojima počiva Europska unija,

utvrđujući da zaštita prava manjina pridonosi političkoj i društvenoj stabilnosti države u kojoj žive,

potvrđujući da manjine predstavljaju integralni dio društva i države u kojoj žive i da obogaćuju materijalnu i duhovnu kulturu zemlje kao i da doprinose produbljivanju prijateljstva i suradnje između stranaka ovog Sporazuma,

sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.

Stranke će:

- pripadnicima manjine jamčiti i osigurati pravo na izražavanje, očuvanje i razvijanje njihova nacionalnog, kulturnog, jezičnog i vjerskog identiteta;
- ulagati napore kako bi u okvirima svojih mogućnosti i svog obrazovnog sustava osigurale pripadnicima manjina učenje njihovog jezika, odnosno pohađanje nastave na tom jeziku;
- osigurati uvjete za osnivanje i upravljanje vlastitih privatnih ustanova za obrazovanje i obuku na manjinskom jeziku;
- poduzeti odgovarajuće korake kako bi se stvorili uvjeti za učinkovito sudjelovanje pripadnika manjina u javnim poslovima, posebice onima koji su od njihovog interesa.

Članak 2.

Stranke se obvezuju da će pripadnicima manjina osigurati:

- slobodu izbora i izražavanja o pripadnosti manjini te uživanja svih prava u svezi s tim izborom;
- pravo uživanja načela nediskriminacije, kako je to predviđeno međunarodnim dokumentima;
- pravo zaštite od svake djelatnosti koja ugrožava ili bi mogla ugroziti njihov opstanak;
- pravo na izražavanje, razvijanje i javno iskazivanje vlastite kulture te zaštitu i očuvanje kulturnih dobara i tradicija;
- pravo na očuvanje nacionalnog identiteta i vjeroispovijesti;
- pravo obrazovanja na jeziku i pismu manjine, javnu i privatnu uporabu jezika i pisma te informiranja, kao i upotrebu znamenja i simbola manjine;
- zaštitu ravnopravnog sudjelovanja u javnim poslovima, samoorganiziranja i udruživanja radi ostvarenja zajedničkih interesa te uživanje političkih i ekonomskih sloboda.

Članak 3.

Stranke će sukladno nacionalnom zakonodavstvu i u okvirima svojih mogućnosti razraditi modele odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu manjina i omogućiti školovanje pripadnika manjina prema odobrenim programima za čija se donošenja prethodno pribavlja mišljenje savjeta manjina ili krovnih koordinacionih tijela manjina.

Odgovarajući programi na jeziku i pismu manjina uz opći dio obvezno sadrže dio čiji je sadržaj u vezi s posebnosti manjine (materinski jezik, književnost, povijest, zemljopis i kulturno stvaralaštvo manjine).

Članak 4.

Stranke će podupirati zapošljavanje stručno osposobljenih djelatnika koji dolaze iz redova pripadajuće manjine na svim razinama i oblicima obrazovanja.

Stranke će poticati suradnju i razmjenu u području obrazovanja u dijelu koji se odnosi na obrazovanje manjina, posebno razmjenom prosvjetnih stručnjaka, školskih programa, udžbenika i drugih nastavnih materijala, omogućiti dodjele stipendija i sudjelovanje na seminarima stručnog usavršavanja manjinskih učitelja te poticati izravnu suradnju škola, odnosno stvaranje uvjeta za uzajamne posjete učenika i učitelja.

Na području gdje je organizirano njegovanje jezika i kulture pripadnika hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, stranke će poticati učenje jezika, kulture i povijesti manjina i njihovih matičnih naroda i za pripadnike većinskog naroda.

Članak 5.

Stranke će s posebnom pozornošću pratiti ostvarivanje kulturnih i obrazovnih potreba pripadnika manjina i u tu će svrhu:

- poticati osnivanje kulturnih i obrazovnih centara kao i rad drugih srodnih ustanova;
- podupirati slanje knjiga, časopisa, nosača slike i zvuka takvim ustanovama u nekomercijalne svrhe, vlastitu izdavačku djelatnost manjina, gostovanja profesionalnih i amaterskih kulturno-umjetničkih skupina te organizaciju kulturnih i umjetničkih nastupa, koji pridonose obogaćivanju kulture i identiteta manjina u obje zemlje;
- štititi kulturna dobra materijalne i nematerijalne baštine na svom području koja su vezana uz povijest manjina, odnosno podupirati takve aktivnosti manjina;
- prepoznavati manjinsko kulturno nasljeđe kao integralni dio nacionalnog kulturnog identiteta i podržavati upoznavanje većinske populacije s tom manjinskom kulturom;
- podržavati zajedničke aktivnosti pripadnika obiju manjina s uvjerenjem da te aktivnosti doprinose zbližavanju stranaka.

Članak 6.

Stranke se obvezuju osigurati pripadnicima manjina slobodnu uporabu jezika i pisma manjina u privatnom i javnom životu.

Stranke se obvezuju osigurati na područjima gdje žive pripadnici manjine, a u skladu s unutarnjim zakonodavstvom i usvojenim međunarodno-pravnim standardima, službenu uporabu jezika i pisma manjine.

Članak 7.

Stranke priznaju pravo manjina na izvješćivanje putem tiska, radija i televizije na jeziku i pismu manjine.

Stranke će olakšati pristup medijima pripadnicima manjine te će sukladno usvojenim međunarodnim standardima i svojim unutarnjim zakonodavstvom:

- podupirati izlaženje tiskanih medija na jeziku i pismu manjina;
- podupirati emitiranje programa radija i televizije na jeziku manjina;
- poticati preuzimanje i distribuciju radijskog i televizijskog programa matične zemlje;
- materijalno podupirati informativnu djelatnost manjina.

Članak 8.

Stranke će poštivati prava pripadnika manjina na slobodno izražavanje vjerske pripadnosti, na ispovijedanje vjere i održavanje vjerskih obreda i vjerske pouke te na osnivanje vjerskih ustanova, organizacija i udruga.

Članak 9.

Stranke će poticati:

- odgovarajuće sudjelovanje pripadnika manjina u donošenju odluka na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini, koje se odnose na prava i položaj manjina; i
- zastupljenost u upravnim tijelima na svim razinama državne uprave u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Stranke se obvezuju da će prigodom teritorijalnog preustroja lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica na razini države voditi računa da se manjine time ne dovode u nepovoljniji položaj.

Članak 10.

Stranke će podupirati istraživanja iz područja povijesti, kulture i položaja manjina. U tu svrhu poticati će se sudjelovanje pripadnika manjina na istraživačkim projektima i u radu znanstvenih ustanova, kao i suradnju znanstvenih ustanova u tim istraživanjima.

Članak 11.

Stranke će osigurati manjinama mogućnost svestranih, slobodnih i neposrednih odnosa s matičnim narodom te s njegovim državnim, javnim ustanovama, akademskim i nevladinim strukturama. U tu će svrhu, u okviru vlastitih mogućnosti, podupirati razvijanje kulturnih i gospodarskih odnosa i razmjenu stručnjaka.

Stranke, pravne osobe i državljani stranaka mogu radi ostvarivanja načela ovog Sporazuma pružati potporu udrugama manjina koje žive na državnom području druge stranke.

Članak 12.

U interesu svojih manjina stranke ovog Sporazuma podržat će prekograničnu i gospodarsku suradnju.

Članak 13.

Za ostvarivanje obveza preuzetih ovim Sporazumom stranke će osigurati odgovarajuću financijsku potporu.

Članak 14.

U svrhu provedbe Sporazuma stranke utemeljuju međuvladin Mješoviti odbor koji prati provedbu ovog Sporazuma.

Stranke u Mješoviti odbor određuju isti broj predstavnika među kojima se nalaze i predstavnici manjina. Kod imenovanja članova Mješovitog odbora koji su pripadnici manjine, stranke će konzultirati savjete manjina i krovna koordinaciona tijela manjina.

Mješoviti odbor sastaje se najmanje jedanput godišnje naizmjenice kod stranaka Sporazuma, a osnovat će se 60 dana od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Zadaci Mješovitog odbora su:

- razmatranje provedbe Sporazuma;
- podnošenje preporuka vladama u svezi s provedbom Sporazuma.

Odluke Mješovitog odbora stranke prihvaćaju usuglašavanjem.

Članak 15.

Ovaj Sporazum stupa na snagu datumom primitka posljednje pisane obavijesti diplomatskim putem, kojom se stranke međusobno izvješćuju o okončanju postupka propisanog njihovim unutarnjim zakonodavstvom za njegovo stupanje na snagu.

Članak 16.

Ovaj Sporazum sklapa se na neodređeno vrijeme.

Svaka stranka može pisano, diplomatskim putem, otkazati ovaj Sporazum, koji u tom slučaju, prestaje šest mjeseci od datuma kada je druga stranka primila obavijest o otkazu.

Sastavljeno u Zagrebu, dana 14. siječnja 2009. godine u dva izvornika, na hrvatskom i crnogorskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

ZA REPUBLIKU HRVATSKU

ZA CRNU GORU

